

Déli Hirlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

„Fegyvertársunk csak az lehet, aki kisebbségi jogainkért velünk küzd“

Temesvár, november 11.

A Déli Hirlap tudósítója felkereste Veterány Viktor drt, a Magyar Párt temesvári tagozatának elnökét, akivel a községi választásokra vonatkozólag folytatott beszélgetést. Első kérdésünk az volt, hogy miután a Magyar Párt központja úgy döntött, hogy a magyarság csak azokon a helyeken szavaz önálló listával, ahol többségben van, ahol pedig más kisebbségek is vannak, ott azokkal kezesen együttműködési lehetőséget, az itteni tagozat mit tett eddig e tekintetben?

— A temesvári magyarság — volt a válasz — természetesen a második kategóriába esik. Mivel

nincsen többségben

nem dolgozhat önállóan, ennél fogva szükséges tehát, hogy magának fegyvertársat keressen. E tekintetben helyes és feltétlenül célravezető a központi taktikája. Ott, ahol a magyarság többségben van, egy másik nemzeti-égi, vagy pártosporttal közös listával selye lehet arra, hogy képviselői a községi tanácsokba belekerüljenek. A központi utasítás értelmében az előzetes tanácskozások már megkezdődtek.

— Kikkel folytak eddig ilyen tanácskozások?
— Érintkezésbe léptünk a svábság itteni vezető embereivel. Azonkívül megbeszélésünk volt Gfrosvorean Kornél dral, aki a néppárt nevében tárgyal velünk. Bocu Szever nemzeti párti képviselővel a közeli napokban meg kell tárgyalni. És magától értetődik, hogy a prefektúrával és a városi öpolgármesteri hivattal is kezdtünk tárgyalásokat. Meg kell jegyezmem, hogy ezek mind csak

informatív tárgyalások

voltak. Egyik csoporttal sincsen még megállapodás és egyik csoporttal sem értük meg le a tárgyalásokat.

— A zsidósággal nem kerestek érintkezést?

— Le kell szegednem, hogy a Magyar Párt a zsidókat tulajdonképpen nem tekinti külön nemzetiségnek, tehát felesleges is a zsidókkal, mint külön nemzetiséggel tárgyalni. A zsidók szerintünk — legalább közülük is gy vélekednek a legtöbben olyanok, kik vezető emberek — csak vallásfelekezetet alkotnak, anyanyelve, így tehát nemzetiségre nézve is azok, amineknek vallják magukat. Mint hogy a legtöbb itteni zsidónak magyar az anyanyelve, ennél fogva ezeket

magyaroknak tekintjük,

akkikkel tehát nem kell külön tárgyalnunk. Különben is a Magyar Pártban sok zsidó tag van és mivel mi jelöltjeink megválasztásánál nem leszünk sem is lehetünk tekintettel azok vallásfelekezetére, természetes, hogy a listánkon zsidók is lesznek majd.

— És mi volna az a platform, amely valamely itteni kisebbséggel,

vagy pártosporttal az együttműködés alapjául szolgálhatna?

— Első sorban természetesen azt kívánjuk, hogy az, akivel közös választást csinálunk, nekünk a számarányunknak megfelelő mandátumot biztosítsa. Másodsorban fegyvertársunk csak az lehet, aki tiszteletben tartja kisebbségi jogainkat, aki a békeszerződés kisebbségi pontjai és a gyulafehérvári határozatok alapján áll. Fegyvertársunknak garantálni kell azt, hogy

kisebbségi sérelmeink

orvoslása tekintetében együtt küzd velünk.

— Ezek szerint, bár még nincsen döntés, hogy kivel megy a választáson az itteni magyarság, mégis kevés kilátás van arra, hogy a liberálisokkal megegyezés jöhessen létre?

— Bizony, ez nehéz dolog, — mondta az ügyvezető elnök és diplomatikusan elhallgatott.

Végül kijelentette, hogy a választások még nincsenek kiírva és egyáltalán nem lehet tudni, hogy a kormány megtartatja-e azokat egyhamar. Addig pedig véglegesen állást foglalni a fegyvertársat nem tud magának biztosítani a magyarság, mert minden a választások előtti helyzettől függ.

Cuza és a zsidók

A professzor nyilatkozott az Uj Kelet munkatársa előtt

Kolozsvár, november 11.

C u z a tanár több elvbarátja társaságában tegnap este a kolozsvári Astoria-szállóban levő szobájában fogadta az Uj Kelet munkatársát. Az antiszemita Cuza kézzorítás nélkül üdvözölte az újságíró, akivel hosszabb beszélgetést kezdett. Nyilatkozatának lényege az, hogy

a cuzista antiszemitizmus

a zsidógyűlöletet nem propagálja és nem személy szerint gyűlöli a zsidókat, de rendkívül károsnak tartja, hogy a zsidóság elszaporodott és megfosztja nemzeti lehetőségétől a románságot. Ezért elméleti alapon, de kemény fegyverekkel fog küzdeni a zsidó kérdés megoldása érdekében.

Ezután élénk vita indult meg román és német nyelven Cuza és az újságíró között. Cuza a vita során előhozakodott ismeretes szólamainak egész fegyvertárával. Kifejtette továbbá a zsidóság elleni összes vádjait és ezeket rendkívül ügyesen és

elmésen támasztotta alá

a talmudból vett tendenciózus idézetekkel. Többek között héber nyelven a talmudnak azt a részét citálta, hogy: minden keresztényt öl meg, mert a zsidóság boldogulása csak így biztosítható!

A cionizmus kérdésére tért aztán át és erősen vitatta Cuza a zsidóságnak Palesztinához való jogát. Kifejtette, hogy a történet, emlékek, relikviák, születési helyek és egyéb ezer szál a kereszténységet kapcsolja közvetlenül Palesztinához és ezért nem ismeri el, hogy a zsidóságnak bármilyen köze volna is

Cion ősi földjéhez.

A zsidóságot szerinte Ugandába kell letelepíteni.

Az újságíró megkérdezte: Ismer-e becsületes zsidót?

Cuza hallgatással felel. Az újságíró erre megismételte a kérdést, mire a professzor kitérő választ adott.

Cuza november 20-án újból vissza-

tér Kolozsvárra, amikor is az ifjuságnak fog előadást tartani.

Kolozsvárott az a hír terjedt el, hogy Cuza látogatása miatt halasztották el az egyetem ünnepélyes megnyitását, egyetemi körök szerint azonban ez nem felel meg a valóságnak, mert technikai okok tették szükségessé az egyetem megnyitásának elhalasztását.

A francia kormány

helyzete ismét megingott.

Páris, november 11.

A Painlevé-kormány helyzete ismét válságos lett. Az új krízis magva abban a konfliktusban keresendő, mely a kormány és a szocialista párt között a decemberben esedékes kincstári bonok kifizetése körül merült fel. A szocialisták ugyanis moratoriumot kívánnak, ezzel szemben Painlevé már most ki akarja egyenlíteni a kincstár tartozását. A baloldali pártok parlamenti csoportja tegnap délután értekezletre gyűlt össze, hogy a kérdés megoldásának lehetőségei felől tárgyaljon.

A szocialisták

a magyarsággal együttthaladnak

Kolozsvár, november 11.

A Magyar Párt központi hivatalában tegnap szocialista küldöttség jelent meg, hogy tárgyalásokat folytasson a Magyar Párttényezőivel a községi választásokon való együttműködés kérdésében. Beavatott körök valószínűnek tartják, hogy a megállapodás létrejön.

Ujabb jelentés szerint a munkásszakszervezet részéről Flueraş János elnök, továbbá a párt ügyésze és titkára jelentek meg a Magyar Párt központi hivatalában. A tárgyalások befejezése után Flueraş az újságírók előtt kijelentette, hogy érdemleges megállapodás nem történt még és ezért nem tartja aktuálisnak, hogy részletesen nyilatkozzék. Annyit azonban közölhet hogy a tanácskozás a legbarátságosabb hangulatban folyt le, elvi ellentétek a két párt között nincsenek és minden remény megvan arra, hogy a megegyezés létrejöjjön.

Megjelent a magyar rádiórendelet. Budapestről jelentik: A hivatalos lap közli a rádiórendeletet, amely intézkedik a rádió ügyének technikai szabályozásáról, az előfizetési díjakról és a büntető rendelkezésekről. Közhasználatra szolgáló rádió leadó állomást csak a posta létesíthet. A h iranyag, zene, szórakoztató és oktató anyag továbbítására a Magyar Távirati Irodával történt megállapodás. Tilos a felvett közléseket engedély nélkül iparszerűen felhasználni vagy terjeszteni.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2'45, Párisban 11'90

Az Orient-Radio (Rador) jelentései:

Zürichi zárlat november 10-én:

Berlin 123'50, Amsterdam 208'80, Newyork 518'87, London 2514'80, Páris 20'65, Milano 200'75, Prága 153'75, Budapest 72'70, Belgrad 9'20, Bukarest 2'45, Varsó 86'—, Bécs 73'12

Bukaresi zárlat november 10-én:

Devizák: Páris 8'50, London 1033, Newyork 212'50, Milano 8'48, Zürich 41'—, Berlin 50'50, Bécs 30'10, Prága 6'30. Valuták: Napoleon 790, marka 50'—, leva 1'51, török font 122, angol font 1025, francia frank 8'70, svájci frank 40'—, lira 8'50, drachma 2'85, dinár 3'69, dollár 210'75, lengyel marka 33, osztrák silling 29'50, magyar korona 29'—, cseh korona 6'20.

Temesvári magánforgalom november 11-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 214, angol font 1045, francia frank 8'57, svájci frank 40'45, lira 8'58, szokol 6'38, dinár 3'83, magyar korona 3'28, osztrák silling 30'30.

Antik vitrin

berakott szekretár, íróasztalok, asztalkák, Biedermayer, Empir garniurák olcsón részletre is

Sternbergnél.

Ujabb milliós vámcsalás nyomára jöttek Zombolyán

Temesvár, november 11.

Az utóbbi időben egymásra halmozódnak a külföldről való árucsempészések és vámcsalások. A porgányi kendergyár ügyében a pénzügyminiszterium mellett működő vámvezérigazgatóság még nem hozott döntést, máris a Dunagőzhajózási Részvénytársaság uszályain érkezett két láda, tartalma foglalkoztatta a nyomozó közeget és a vizsgálatnak még nem sikerült kideríteni az ismeretlen címzettet.

Ezt a két vámcsalást úgy méreteiben, mint kivitelben felülmúlja egy harmadik eset. A temesvári büntetőhatóságok ugyanis egy Zombolyán elkövetett nagyarányú árucsempészésnek és vámcsalásnak jöttek a nyomára. A vizsgálat széles mederben a legnagyobb eréllyel megindult és eredménytelenségig vezetett. Értesüléseink szerint a zombolyai csempészés és vámcsalás messzi túlhaladja az eddig elkövetett hasonló bűneseteket. A vámhatóságok megkerülésével előidézett kár több milliót tesz ki.

Tüntetés egy színházban

mert a szerző hazafiatlanul viselkedett

Bukarest, november 11.

A Regina Maria-színház igazgatósága tegnap estére tüzte ki A. D. Herz román írónak Aripri Frante című drámájának bemutatását. Az előadás megkezdése előtt népes diákcsoportok lepték el a színház nézőterét és a szerző ellen tüntettek. Utóbb közölték a színház igazgatójával, hogy minden eszközzel megakadályozzák a darab előadását, majd sipókkal és kereplőkkel hatalmas zajt csaptak. Az igazgató rendőri karhatalmat vett igénybe, amelynek segítségével a tüntetést sikerült elfojtani.

Az előadás egy órai késéssel vette kezdetét. A tüntető diákok kijelentették, hogy azért foglaltak állást Herz darabjának bemutatása ellen, mert a szerző annak idején a német megszállás alatt hazafiatlanul viselkedett.

Félmillió leit hamisított

egy temesvári bünszövetkezet

Temesvár, november 11.

Mult év őszén történt, hogy Popovics Kornél, állambiztonsági főnök, a lugosi rendőrséggel és a bálinci csendőrséggel karöltve kinyomozott egy veszedelmes pénzhamisító társaságot, amelynek feje Schieszler Ignác negyvenéves temesvári vasestergályos volt, aki tíz év előtt már büntetve volt hasonló bűncselekményért.

A pénzhamisító banda tegnap került a temesvári törvényszék elé. Fehér Kristóf dr. tanácselnök vezette a tárgyalást, amelynek tizenhárom vádlottja volt. A legsúlyosabban terhelték Schieszler Ignác és Balog Imre gyárvarosi kocsmáros. Schieszler előadta, hogy Gyertyámoson és Bodófalván két éven át gyártotta a hamis száz és ötszáz leies bankjegyeket és száz dinárosokat. A hamisított pénz összege félmillió lei volt. Balog Imrét úgy állította be, hogy ő volt az értelmi szerző, aki szintén beismerésben van. A többi vádlott tagadta bűnösségét, de Schieszler szemükbe mondotta, hogy szintén részt vettek a hamisításban. Felolvasásra került a Banca Nationala temesvári intézetének véleménye, amely szerint a hamisítványok kitűnően sikerültek és alig ismerhetők fel.

Matei Miklós ügyész szigorú büntetést kért, mivel a vád az egész vonalon beigazolást nyert. A védelem részéről Góiti Dezső dr., Gropsian Mihály dr., Skutecky Miksa dr.,

Nicolaevici Pál dr., Grosorean Kornel dr., Dobosán János dr., Frecót István dr. szólaltak fel. A törvényszék Schieszler Ignácot hat évi fegyházra és tizenöt évi pénzbüntetésre, Balog Imrét három

évi fegyházra és három évi pénzbüntetésre. Müller Györgyöt hat havi, Müller Magdolnát egy évi, ifj. Müller Györgyöt hat havi fegyházra, Tyrin Vaszát hat havi börtönrre ítélte, a többi vádlottat pedig felmentette.

Megszöktették az egyik vámcsalót

— Ujabb bizonyítékok a temesvári vámcsalás ügyében. — Nyomozás a temesvári szállítócég után. —

Temesvár, november 11.

A temesvári vámcsalás ügyében, amelyet elsőnek részletesen a Déli Hírlap ismertetett és amely nemcsak Temesvárott, hanem az egész országban nagy felbűnést keltett, Marosin vámfőnök erélyes kézzel folytatja tovább a nyomozást. Apró, mozaikszzerű jelentésekből kell összeállítani ennek a szinte párhát ritkító és leleményesség dolgában első helyen álló vámcsalásnak a hű képét.

A mai napig egyetlen döntő bizonyíték áll Marosin vámfőnök kezében: Kovács Béla, a Dunagőzhajózási Társaság szolgálatában álló napszámos, aki a ládák kicsérését, újból való számozását és a láda felbontását végezte, rónáci lakásáról

nyomtalanul eltűnt.

A vámhivatal az összes határrendőrségeket értesítette Kovács Béla szökéséről. Számíthatnak azzal is, hogy az eltűnt Kovács Béla önként jelentkezik, mert családját súlyos anyagi helyzetben hagyta hátra. Viszont ha nem térne haza, ez a tény közvetlenül amellett szólna, hogy valakinek érdekében volt Kovács Béla szökését elősegíteni.

A nyomozás főképp abba az irányba terelődött, megtudni, hogy ki volt az a

temesvári szállító,

aki megbízást nyert a ládák elszállítására. Abban a pillanatban, amikor kiderül a szállítótársulat neve, megvan fejtve az egész vámcsalási rejtély és kézre kerülnek a tettesek. Érdekes, hogy dacára annak, hogy az ügyről ma mindenki beszél Temesvárott, a szállítócég még nem jelentkezett a hatóságoknál.

Magyar lap az emberkereskedelem zso'djában

Arad, november 11.

A Sao-Paoloban naponta megjelenő Délamerikai Magyar Újságról, a fazendások egyesületének szubvencióját élvező lapról óhajtok e cikkemben az olvasóközönségnek egy kis felvilágosítást nyújtani, annál is inkább, mert nevezett lappal akarják ujabbban a lelketlen kivándorlási ügynökök céljait elérni. Ennek a lapnak az a feladata, hogy a bevándorlást mindenképpen elősegítse és a fazendákról irt dicsérettel a bevándorlókat a fazendákra való kimenetelre csábítsa. A lap mindent elkövet, hogy célja sikerrel járjon. Nap-napután közöl fényképfelvételeket s olyan tendenciájú hírdetéseket, melyeknek akarva nem akarva a kivándorolni szándékozók felülnek.

Igen érdekes a lapnak saját hírdetése, amely így szól: aki lapunk részére postafordultával

beküld száz címet,

annak lapunkat egy negyedévig díjtalanul küldjük meg s bármilyen felvilágosítással szívesen szolgálunk. Ennek a kis családok hírdetésnek természetesen százan és százan bedülnék, már csak azért is, hogy a lapot megkapják s hogy a már kintlévő atyafiakkal a lap szerkesztője után kontaktusban legyenek, illetve kívánságukra

A nyomozás másik ága még mindig az ismeretlen megbízó személye ellen irányul. Ebben a kérdésben

új momentum

merült fel: vajjon a Droc Barcian vámiroda előre kézhez vette-e az elvámolásához szükséges összeget, vagy pedig utólagos elszámolás fejében vállalta-e a megbízatást?

Kiterjeszkedett a nyomozás arra is, vajjon a multban érkeztek-e már küldemények a nemlétező Freiwirth Károly és Steiner Gyula címére? Mert ha igen, úgy könnyű munka lesz megállapítani, hogy

ki vette át

azokat a küldeményeket. Marosin vámfőnök tegnap délután jegyzőkönyvet vett fel Maticsal, a Dunagőzhajózási Társaság temesvári kirendeltségének a főnökével, aki kijelentette, hogy a ládákat a bécsi kirendeltség továbbította, ép úgy, mint akármilyen más küldeményt, másról

tudomással nem bír.

Az más lapra tartozik, hogy az ismeretlen megrendelőik miért használták egy olyan árucikkkel, mint a selyem, a hosszadalmas vizitát és nem vasuton szállították. A temesvári vámhivatal kihallgatását kéri a bécsi Teltscher és Philipp cégnek, amely minden bizonnyal felvilágosítással szolgálhat az

ismeretlen megrendelőik

kiléte felől.

A vizsgálat a legszélesebb mederben folyik és alapos a remény, hogy a vámcsalásban részeseket sikerül rövidesen leleplezni és átadni a bíróságnak.

felvilágosítást nyerjenek. Mondanom sem kell, hogy az információk mindig a legkevesetebbek, a legjobbak.

De lássuk mi igaz az egészről és hogyan is működik ez a hangzatos című lap? A lap szerkesztői, akik kivétel nélkül mind

nagyon jól ismerik

az ottani szegénytelen viszonyokat és akiknek erkölcsi és felebaráti kötelességük volna az oda kivetődött honfitársaik ügyét a szívükön viselni, aljas anyagi érdekből ellenségeiké váltak honfitársaiknak — eladva magukat az emberkereskedők piszkos üzelmének. A lapnak munkatársai nap-napután bejárnak az Emigrációs Házban, hogy a már odakerült embereket meggyőzzék a fazendán reájuk várakozó jólétéről és boldogságról. Természetesen mire ennek ellenkezőjéről meggyőződők a szerencsétlen áldozat, már késő.

A lap egyébként egy külön tudakozó és közvetítő

irodát tart fenn

s célja az, hogy a jobb módu kivándorlókat kifossa. A leggyakoribb a nemlétező földek közvetítése, eladása, melyekre rendszeren előre nagy összeget vesznek fel a könnyen hívó és egzisztenciát teremtő kívánó polgároktól. Azokkal a szerencsétlenekkel,

akik e hirhelt társaságnak a közvetítésével anyagi romlásba jutnak és emiatt felháborodásuknak adnak kifejezést, könyörtelenül úgy végeznek, hogy felhívják rájuk a hatóságok figyelmét s mint bolsevistákat bevádolják. Akit Braziliában bolsevizmus-sal vádolnak, az minden ítélethezatal nélkül sokszor évek hosszú során keresztül a legtikkasztóbb melegeben,

tömegcellákban sinylődik.

Azok a szerencsétlenek, akiknek mégis sikerül valamilyen uton-módon kiszabadulni, összetörve iparkodnak valahol meghuzódni, csak hogy nyomorult életüket tengessék. Hazatérni nem tudnak, mert pénzüik nincs, a hajótársaságoknak pedig szívük nincsen az ilyen szerencsétleneket hazájukba visszazállítani. A becsapottak nem is igen mernek visszatérni Európába, mert utleveleikre rávezetik, hogy mint bolsevisták büntetve voltak.

Ilyen nemtelen munkát végez a Délamerikai Magyar Újság, melynek háta mögött a brazilai kormánynál is nagyobb hatalommal rendelkező kávéültetvényesek egyesülete áll. A kávéültetvényeseknek pedig elsőrendű érdeke, hogy Európából minél több olcsó munkaerőt kapjanak. A legnagyobb szegény az, hogy magát magyarnak nevező lap vállalkozik erre a hóhér-munkára.

Ifj. Hehs Aladár.

Elégtételt kér

Olaszország a jugoszláv kormánytól

Róma, november 11.

A Stefani-ügynökség a következő hivatalos kommunikét adja ki: A Jedonist című horvát lap ellen Triesztben rendezett tüntetés és az ez alkalommal történt incidensek miatt komoly manifesztációk fordultak elő Zágrábban, Spalatóban és Sebenicóban, amely manifesztációk éle az olasz kormány ellen irányult. Az olasz kormány utasította belgrádi követét hívja fel ezekre a jelenségekre a jugoszláv kormány figyelmét s kérje megfelelő elégtételt.

A kivégzett haramia

véres kardját elárverezték

Eszék, november 10.

Az eszéki törvényszéken szombatot árverezték el a rablógyilkosságok miatt kivégzett Csaruga Jován hagyatékát. Néhány értéktelen holmiból, ócska ruhadarabokból állt a haramia-vezér hátramaradt vagyona, azonban ennek ellenére is óriási érdeklődés mellett folyt le az árverés.

A viseltes ruhadarabokon kívül amelyek alig néhány dinárért cseréltek gazdát, egy volt osztrák-magyar tisztikard is dobszóra került, a kardlapot még most is meg vannak a vérművek.

Ez a kard volt a hagyaték legértékesebb darabja. Az árverezők kézzel-képre adták, a teremben hordozták a véres kardot, mint Magyarországon a tatárok betörésekor. Ötszáz dinárért kelt el. A haramia-vezér egykori védője vásárolta meg emlékébe.

Kereskedelmi ellenőrző irodát állít fel Amerika Bécsben. Bécs tudósítónk jelenti: Az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy Bécsben kereskedelmi ellenőrző irodát állít fel, miként azt Párisban már megtette. Ennek az irodának feladata lesz: a dunai és balkáni államokból Amerikába irányuló ekszportot ellenőrizni. Gyakran megtörtént ugyanis, hogy az ekszportőrök fiktív számlákat állítottak ki, azokat az amerikai konzulokká láttamoztatták s ezek alapján Amerikában kevesebb vámot fizettek: rendszeren drágább áru után. Ezeket a visszaéléseket akarják az új ellenőrző irodával megszüntetni.

Elegáns öltönyök, felöltők, raglánok és télikabátok finom londoni szövetekből

Roncskevics József és Társa

férfi-ruha-szalonjában készülnek. Timișoara-Belváros, Mercy-utca 12. Telefon: 8—98.

167

Evőeszköz

valódi és alpakka

ezüst

nagy választékban

Drachsler

ékszerésznél

Str. V. Alexandri 3 (Hunvadi-u.)

Gróf Karácsonyi féle

élő ponty

kapható állandóan

Luttwák és Eckstein

halkereskedésben

208 Gyárvaros, Galamb-u. 23

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ókirályságban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Szólók hozzád,

aranyos olvasó, bár tudom, hogy ez az aranyos jelző pleonazmus, mert ma, amikor még a papírpénz is kevés, nem igen van aranyod, hacsak a szádban nem, ahová azt a fogorvos tette. Hát csak azt akarom mondani, aranyos olvasó, hogy velem együtt te is bosszankodol, mert mostanában olyan sokat esik az eső, amiben nem jár a nagyobbik baj, hogy felülről víz csap rád, hanem inkább az, hogy a temesvári seprellen és kaparatlan utcákon bokáig gázolsz a sárban s nyakig telefrecskeled a ruhádat. Tegnap délután éppen javában tapostam a sarat, amikor nyugaton kisütött a nap és sugaraival az eső hulladgóló cseppjeit gyöngyökké változtatta. Az ördög veri a feleséget — gondoltam magamban. Ugyanakkor hirtelen ragyogó szivárvány is jelent meg az égen. Az egyik vége ott vert gyökeret a földben valahol Mehalában, a másik az Erzsébetvárosban. És akkor azt gondoltam még, hogy milyen jó lenne, ha ezen a szivárványon keresztül volna még egy másik szivárvány, mely a külső Józsefvárostól a Gyárvárosig — mondjuk: a turbináig — ivelné át a levegőt. Erre a két szivárványra remekül lehetne egy óriási sátorlapot fektetni. Akkor aztán meg volnánk védve a sártól és az esőtől. De menten eszembe jutott a régi adoma analógiája. A ponyvától nem látnánk se az eget, se a napot, — mondtam. Ezen segíthetnének, — feleltem magamnak, — lyukat vágnánk a ponyvában. Hohó, de ha esnék, mégis csak vízesek volnánk akkor és sárosak, — aggodalmaskodtam tovább. Csak hogy olyankor betömnénk a lyukat szalmacsutakkal, — nyugtattam meg magamat. Így megnyugodva elmentem egy kereskedőhöz és megkérdeztem, mennyibe kerül egy egész Temesvárt befedő ponyva? Kinevetett. Olyan ponyva nincs és ha volna, a városnak nincs annyi pénze, hogy megvehesse, mert ha pénze volna söpörtetné az utcákat és nem kéne a ponyva.

— **EGYHAZI KINEVEZÉSEK.** P a c h a Ágost apostoli kormányzó, Fiedler István apátkanonokot általános püspöki helynékké, Blaskovics Ferenc pápai prelátest, a zsinati vizsgáló bizottság elnökévé, Kayser Lajos kanonokot pedig a hittanárokat képezítő vizsgabizottság elnökévé nevezte ki.

— **Marzescu miniszter beteg.** Bukarestből jelentik: Marzescu igazságügyminiszter komolyan megbetegedett.

November

1

megnyílt a karánsebesi vasúti vendéglő, ujonnan átalakítva. Hideg és meleg ételek! Figyelmes kiszolgálás!

Reggeli! Ebéd! Uzsonna! Vacsora!

Szives pártfogást kér:
Havas Mihály
vasúti vendéglős

216

A csimpánz szanatórium

A csimpánz szanatórium, az elragadó Lissabon közelében van, hol mindössze reggel tíz órától délután négyig dolgoznak az emberek; ez idő alatt sem feledve el egy percre sem a mértékletesség bölcs és kipróbált elvét. Azután zárva minden bank, minden üzlet, leeresztve a vasredőnyök, szünetelnek a hivatalok: aludni kell, hogy frissen, üdén találjon mindenkit a gyönyörű afrikai éjszaka, rózsaszínű örömeivel, a táncgal, a dallal és a Laixes-i borral, mely édes mint a harmat. Csak a vásáresernak van nyitva estig, a népek e monstruózus étterme. Vasbeton ívei alatt, datolya, kókuszdió és narancsdombok váltakoznak, tövükben nyüzsgő apró emberek, saját sulyuktól görbült banánerezdek vékony szálfákon, a legfelül dinnyenagyságu ananászok, ezer és ezer, mindegyik külön fonálon lógva, imbolgva, mint lampionok a népünnepélyen. Valóban ünnep itt Portugáliában minden nap, forradalomtól-forradalomig, szegények gyakori ingyen mulatságáig, jó bor s pár szem gyümölcs mellett.

Babérfák, pálmák, kaktuszok széles útja kanyarodva visz mind messzebb a vidám városból, egy csendes berekig. Elfeledezt éden. Messzi a tenger azures kékje csillog, mögötte merész sziklafal, felszökken mint a minaret, védve öblét a széltől. All a levél, porszem se mozdul a fényben, itt minden renyhe langyos önfeléd, mint egy betegszobában. Rondó szegélyén árva pad.

De hirtelen mozdul az élet, furcsa léptek nesze surran az út fővényén. Lomb suhogástól hangos a csillit, minden oldalról makimajmok tűnnek

— ELHUNYT MAGYAR FŐISPÁN.

Budapestről jelentik: Návay Tamás nyugalmazott csanádmegyei főispán meghalt. Ma temették el Földdeákon, a családi sírboltban.

— METZGER MÁRTON ÜNNEP.

LÉSE. Metzger Márton dr. józsefvárosi római katolikus plébánost mai névnapja alkalmából meleg óvációban részesítették tegnap este hívei, amellyel — tekintettel arra, hogy ünnepélyes beiktatás nem volt — kifejezést akartak adni lelkipásztoruk iránti ragaszkodásuknak és szeretetüknek. A Temesvári Dalkör és a Schubert-dalárda szerenádokat adottak Metzger dr. tiszteletére. A szerenádra kivonultak a Józsefváros társadalmi egyesületei, így ott voltak teljes számban a Viribus Unitis, a Felebaráti Szeretet, valamint a többi asztaltársaságok is.

* A Lloyd Taverna az eliteközönség találkozóhelye.

— NYUGDIJASOK A FŐPOLGÁRMESTERNÉL.

A temesvári nyugdíjasok egyesületének tagjai Janovics Gyula nyugalmazott miniszteri tanácsos vezetésével a főpolgármesternél. Janovics Gyula, majd Nemes József nyugalmazott miniszteri tanácsos esetelték a nyugdíjasok siralmas helyzetét, amely Romániában a legrosszabb és kérték, hogy a város könnyítsen rajtuk legalább azzal, hogy a vízdíjakat mérsékeltebben állapítsa meg. Georgevici dr. főpolgármester ezt megígérte és kilátásba helyezte, hogy a nyugdíjasok a villanyvilágítást is mérsékelt áron fogják kapni. Ezek a kedvezmények természetesen csak addig maradnak érvényben, amíg az állam nem rendezi a nyugdíjakat.

elő, mint óriási mokusok himbálva lobanços farkukkal. Vannak közöttük ezüstszőrkék fekete sávokkal, barnák aranszínű folttal, egész fehérek rózsaszínű pettyekkel s mindegyik okos, csillogó szemű, ideges finom orru, kis arcuk felfigyel banánadományt várva. Szeretik a látogatót s a térdére ülnek, vagy szép sorjában, mellé a padra.

A park mélyében hosszú sárga ház, ez a csimpánz szanatórium. Itt ülnek a majomszabásu emberek, elgondolkozva temetik néha tenyerükbe óriási fejüket. Egyenesen a tropusokból jöttek s itt aklimatizálják őket, hogy majdan könnyebben szokják meg az érdes európai levegőt. Körülbelül huszan vannak. Magánzó életet élnek itt egymás mellett, mindegyikük külön szobában. Tömör üvegfal az ablak, nyitva a déli napfényben. Ilyenkor az összes csimpánzok elősietnek, lefeküsznek és süttetik magukat a nappal, mint egy magaslati szanatórium betegek. Gondos ápolóik mellettük és azonnal leeresztik az üvegtáblát, ha az ég elborul. Ők jók, nem ártnak senkinek sem, ápolóikat rajongva szeretik s hálásak néhány datolyáért. A nyugalomuk a fontos és mindenképp az, hogy mindig jó meleg legyen. A szabadságra füttyülnék.

Szítakító rebben, szárnya zöldesen fénylik a fekete kolósszus testén. Hol az orrára száll, hol a hasát csiklandozza, hol a szeme táján repdes. A csimpánz mulat, lesi vidáman csillanó szemmel, hogy cikkázik. Majd letyint feléje jóságosan, renyhén, mintha csak mondaná: Hess te bolond!

Flaneur.

— Olaszország új bukaresti követe.

Bukarestből jelentik: Durazzo márké, Olaszország új bukaresti követe, tegnap délelőtt a szokásos formáságok közepette bemutatta Ferdinánd király öfelségének kormányra megbízó levelét.

* Színház utáni vacsora akkor a legjobb, ha erre a célra előzetesen Fa Mihály Telekház-téri, vagy a Mária melletti üzleteiben vásárolunk felvágottat.

— A parlament munkarendje.

Bukarestből jelentik: A parlament szerdán délután újból megnyílik, amikor is elsősorban a legfőbb közigazgatási tanács reorganizálásáról szóló javaslatot tárgyalják.

* Hol vásároljunk téli holmit? Csak a Whitehouseban, ahol az állandó detallostályban csakis kitűnő minőségű árut engros-árban árúsnak. Whitehouse, ez előtt Délvidéki.

— A katonai aviatika fejlesztése.

Bukarestből jelentik: A hadsereg felügyelőbizottsága tegnap délelőtt Károly trónörökös Öfensége elnökletével ülést tartott, melyen a katonai aviatika megreformálása képezte a megbeszélés tárgyát. A bizottság nagyszabású tervek megvalósítását határozta el.

* Ha az asszony az urát szereti, akkor finom töltött káposztát főz neki. Nagyszerű dolog az, ha jó nagy a szárma és benne sok a hus. Ne felejtse el egyetlen háziasszony sem, hogy remek húst és töltött káposztának való óriási káposztalevelet s káposztát Fa Mihálynál vehet a Telekház-téren, vagy a Mária mellett.

— Erdélyi német lapok fuziója.

Nagyszabású jelentik: A Siebenbürgisches Deutsches Tagblatt és a Deutsche Tagespost fuzionáltak. Ezen tagblatt címen jelenik meg az új lap.

* Tudod-e, hogy a szép doktornét a Józsi mivel hódította meg? Azzal a szürke elegáns ruhájával, amelyet Ardelean III., Str. Moșilor (Rákóczy-utca) 6 készített neki.

JÓNAPOT KIVÁNOK, kedves olvasó, aki vagy e sorokat olvasó, tollamat tintába mártom, hogy leírjam neked: máma van Márton. Szent Márton van ma s mindenki tudja, hogy a szentnek mindig volt ludja. A Márton-ludak híresek voltak, elhízott tokájuk miatt alig gágotak, öröm volt nézni rájuk, kövér volt a májuk, oly nagy volt a combjuk akár az ürüé, mondjuk, izletes volt pecsenyéjük, zsirjuk és töpörtücemegéjük. Most, hogy ismét itt van Márton napja, a Márton-ludaknak már csak a mesékben van alapja. Ez a drága kincs végleg eltűnt, nincs, nincs, nincs. Nem várt Márton a maga névnapjára, a ludat elvitte a külföldi portájára. Mi ludvők pedig ülünk haloványan s a Mártonnapot üljük szegényen, soványan. Ó, Márton, rejtentő az a tudat, hogy mind kikiérsportáld a ludat, ó, Márton, a világ elkárhozik, ha már a szent is profitra dolgozik!

A háborus adósságok elengedése. Washingtonból jelentik: A román és olasz delegátusok Amerikába érkeztek és ezzel kapcsolatosan a munkásszövetség kiáltványt bocsátott közre, amelyben a nemzetközi béke megvalósítása és fentartása érdekében azt javasolja, hogy az amerikai kormány a háborus adósságok egy részét engedje el.

* A gyárvarosi Pátria-kabaré szenzációja Mirjam Borka a világhírű néger táncosnő. Színre kerül egy bájos kis tréfa és egy kacagató bohózat.

— **Novák Gusztáv meghalt.** Megírtuk, hogy Novák Gusztáv kalapgyárost az Arany János-utcánál a harmincas számú villamos elütötte és hogy a súlyosan sérült gyárost eszméletlen állapotban a lakására szállították. Az orvosok, akik egész éjjel ápolták, nem tudtak már rajta segíteni s a szerencsétlen ember reggelre meghalt. Halálát özvegye, fia Novák Gusztáv kereskedő és nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése ma délután fél-nyolckor lesz a Bonnaz-utca 20. szám alatti gyászszobából.

— A Glória-dalegylet közgyűlése. A temesvári Glória-dalegylet november 22-én délelőtt tízenegy órakor az Erzsébetvárosi Társaskör helyiségében (Novotny-féle vendéglő) rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: elnöki megnyitó, titkári jelentés, pénztári jelentés, zárszámadások felülvizsgálása, felmentvény, jövő évi költségvetés, új tisztikar választása, esetleges indítványok.

— **Üzleti veszteség miatt meg akart halni.** Odegnar Rezső gyárvarosi tímármester tegnap este Rezső utca 5. szám alatt levő lakásán arzénikummal megmérgezte magát és súlyos természetű belső sérüléseket szenvedett. Tettét minden valószínűség szerint afeletti elkeseredésében követte el, mert közel hetvenezer lei üzleti veszteség érte. A negyven éves embert a mentők a kórházba szállították.

«Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogapolószert a FARMODONT fogkrém és szájaviz. Kiváncra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a «Farmacon» gyógyszeragyárkereskedés és laboratórium, Timișoara.»

— **Felebbezések állampolgársági ügyekben.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap érkezett Kolozsvárra a belügyminiszter rendelete amely szerint az állampolgársági ügyekben felebbezéseket egész november hó folyamán lehet beadni.

— **ÖNGYILKOS LETT MERT, ROSSZ EBÉDET FŐZÖTT.** Ujvidékről jelentik: Sziaacsics Dragina hetvennégy éves ujvidéki asszony, ecetsavval megmérgezte magát. A rendőrségi kihallgatás alkalmával elmondotta, hogy rosszul főzte meg az ebédet és félt, hogy a fia emiatt megveri, azért mérgezte meg magát. Beszállították a kórházba, ahol a delután folyamán meghalt.

* Mielőtt bármit venne vagy eladna, forduljon bizalommal Szentirmainé bizománnyal vállalatához, Hunyadi-utca.

A vérbaj kezelése a szájon át!

Betegek!
Ha nem bírjátok ki a neosalvarsan injekciókat, akkor kérjétek orvosotoktól

„TREPARSOL“-t,

melyet kipróbáltak: Dr. Clement Simon a Sain Lazare-kórházban Páris. Dr. Angholovici a Colentina kórházban és Dr. Iliescu ezredes, a katonai kórházban. A szifilisz és malária kezelésére szolgáló új preparátum, mint bármi más orvosság a legkönnyebben bevehető a szájon át, a ért bárki által is könnyen kezelhető. Minden drogeriában és gyógyszerertárban kapható. Főraktár: N. Sterescu gyógyszerertár, București, Bul. Elisabeta 34, mely kívánatra küld árjegyzéket

Aranyér
„Anusol“ Goedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. — Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladt, sebes és vérző helyeket. — Ártalmatlan alkotórészekből áll. Reggel és este egy kúpcoska lesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

FŐRAKTÁR: **F.H. MESS** DROGUERIA EN-GROS
— SOC. IN. COL. —
BUCUREȘTI, CALEA GRIVIȚEI 61.

— A brutális csendőrmestert letartóztatták. Székelyudvarhelyről jelentik: A korház igazgatója bemutatta az orvosi látelleletet azokról a súlyos sérülésekről, melyeket Balogh István szomorudujfalusi gazda és a felesége szenvedtek Ilea Simon csendőrmester brutális kegyetlenkedése folytán. A törvényszék elnöke személyesen vezeti az eljárást és kijelentette, hogy Ilea a legszigorubb büntetésben fog részesülni. A csendőrmestert letartóztatták.

* A Timisiana átutalásokat az összes országokba legpontosabban és legmegbízhatóbban eszközözi.

— Károlyi Mihály vagyonából közmívelődési alapot létesítenek. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlésen Klebelsberg Kunó gróf törvényjavaslatot nyújtott be, hogy a gróf Károlyi Mihály-féle elkobzott vagyonból nemzeti közmívelődési alapot létesítsenek.

— KÁRTÉRÍTÉS A FÉRI ELCSÁBITÁSÁÉRT. Newyorkból jelentik: A törvényszék a napokban ítélezett egy furcsa kártérítési igényperben, amelyet Mrs. Frey, egy közismert newyorki világi felesége indított Miss Bennett, a Broadway színház egyik primadonnája ellen. Freyné százezer dollárt követelt a színésznőtől, amiért a férjét elcsábította, de Miss Bennett, aki nem volt hajlandó megfizetni az

óriási kártérítési összeget, bebizonyította, hogy nem ő volt az egyetlen, aki a hűtlen férj tetszését megnyerte. A bíróság az enyhítő körülményeket tekintetbe véve mindamellet 37.000 dollár kártérítési díj megfizetésére ítélte a színésznőt.

Színház

Színházi műsor:

Szerda este 9 órákor: Román előadás. Fekete Mihály társulata Lugoson játszik.
Csütörtök este 9 órákor: Román előadás. Fekete társulata Lugoson játszik.
Péntek este 9 órákor: Román előadás. Fekete Mihály társulata Lugoson játszik.
Szombat délután 5 órákor: Dolly.
Szombat este 8 órákor: Frasquita. Opettbemutató.
Vasárnap délután fél 3 órákor: Dolly.
Vasárnap délután 6 órákor: Imádom. Drámai bemutató.
Vasárnap este 9 órákor: Frasquita.
Hétfő este 8 órákor: Frasquita.
Kedd este 8 órákor: Frasquita.
Szerda este 8 órákor: Frasquita.
Csütörtök este 8 órákor: Frasquita.
Péntek este 8 órákor: Frasquita.

Tüzifa

nagyban és kicsinyben olcsón kapható Schmidt Bernát fatelepén, Belváros, kadettkolánál. Ugyanott helyi ügynök felvétetik.
Telefon: 20—20. 285

November 15-én fog megnyitni

„Chic Du Paris“ S. C. R.

francia és angol uri, női divaszalon és szabásati szakiskola Temesvár-Belváros, Str. General Griogorescu (Ferenc József-utca) 2. szám alatt. Beiratkozások és megrendelések elfogadhatnak fenti címmel és Józsefváros, Uri-utca 16. II., 6. alatt. E hó 15-ig feladott rendelések az alábbi árakon készülnek. Valódi angol legfinomabb szövethől készült felöltő Lei 3—4750 ig, télikabát szörmegeállérral Lei 4—6750-ig, öltöny Lei 3—5750. Hat hetes szabásati szaktanfolyam 2000 Lei.

Hol játszik a Weisz-jazz?

Minden este a Wendt-kávéházban. Keddén, csütörtökön, szombaton és vasárnap d. u. 5—7-ig five o'clock tea táncal.

P. Corcea Fii

a kereskedelmi és iparkamara palotájában

Telefon 15-51, 23-48, 23-50

Restaurant

Elysée

BUKARESTI,
a Nemzeti Színház
mellett

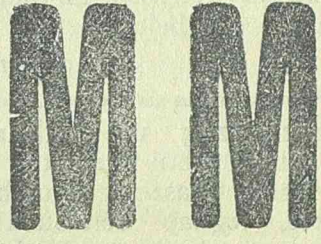
A legpazarabb fényüzéssel berendezett vendéglője a fővárosnak!!

Kávéház — Bodega — Cukrászda
— Billiárdterem — Külön terem —
Teadélutánok — Ebédek — Uzsonnák — Vacsorák — Művészi zenekar — Jazz-band 241

Magyarul, németül és franciául is beszélnek

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az

konzervgyár Timisoara

befőttei és

jamei,

melyek minden nagyobb csemegeüzletben kaphatók

253

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Délutáni állást keres teljesen megbízható könyvelő-levelező, gép- és gyorsíró. Ajánlatokat kérek „Felmondás nélkül” jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 299

Ügyes kiszolgáló leány felvétetik Németh György cseme ekereskedésében, Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 21. 298

Hallo! Hallo! Hallo!
A legszebb, a legjobb és a legolcsóbb cipőket készíti 188
Popovicu, II, Háromkirály-utca 21

„FARMODONT“ FOGKRÉM

Butor

olcsón kapható ugymint háló-, ebédlő- és uri szobák, konyhaberendezések stb. a Temesvári Butorkészítők Szövetkezetnél, Scudier-tiget. 287

Krausz Salamon

cipész Belváros, Str. Eminescu (Zápolya-utca) 4. Bejárat a kapu alatt. Készít mindenféle divat és ortopéd cipőt a legkényesebb izlésnek megfelelően. 283

Legjobb varrógépet

legolcsóbban vesz Ön 10 évi jótállás mellett üzletben
Schuster Gusztáv, Belváros, Dom-tér 16
Ugyszintén gramofonok és legújabb lemezek vételkényeszer nélkül megtekinthetők 392

I. oszt.
gázkoksz
minden mennyiségben kapható
Schaar és Hámory
cégnél. Telefon 9—64

NAGYTAKARITÁST elektromos PORSZIVÓGÉPEKKEK, PARKETTASUROLÁST, BEERESZTÉST ES FENYESZTÉST elektromos PARKETTA-GEPEL teljesít a ROYAL VACUUMCLEANER IV., Str. Ioan Ghica No. 1a 1/5 (Arany János-utca) Telefon 21—10 198

Olcsó házhelyek!

1—2 évi részletre, építéshez ingyen téglaaprést adunk, érdeklődni Kardos-telep intézősége, Strada Primaria (Városház-utca) 16, Belváros

Új és gyárilag javított

25 HP ROMEO-traktorok

hármass automata ekével.

1 darab keveset használt, gyárilag javított

FORDSON-traktor,

1 darab gyárilag javított

12 HP MÁV. benzinlocomobil,

55-60 HP STOCK és W. D.

motorekék,

16 HP FOWLER gőzeke

178

és ezek alkatrészei előnyös feltételek mellett kaphatók

AGRICULTURA

Résztársaságnál, Timisoara,

IV., Pop de Băsești (Eötvös-u.) 26. Sürgönyc.: „Agricult”. Telefon 18-80

Üveg,
porcellán,
lámpák,
állandóan újítások.
Előnyösen ismert szabott árak.

Baruch Üveggyár,
Timisoara.

Hálószoba
Ebédlő
Uriszoba
Nagy választék! Vételkötelezettség nélkül!

butorok

Schuszter Ferenc
butorgyár- és raktárban, Erzsébetváros,
Korona-utca 14. Sárgea villamos megálló
Telefon 11—91

Női- és gyermek-ruhaáruház

JASZENSZKY

Timisoara-Gyárváros, Kossuth-tér

Nagy választék női divatkabátokban, női divatruhákban, gyermek iskolaruhákban és gyermek kabátokban

Helicon könyvnyomda nyomása, Timisoara. Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.